

Onderwerp

Aanpassen budgetten programma Duurzaamheid

Opsteller	Ûltsje van Gorkum	Datum voorstel	12 juni 2018
Programma	Duurzaamheid	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	H. Tiemens		

Samenvatting

In Nijmegen zien we steeds meer organisaties en inwoners die laagdrempelige, publieksgerichte, duurzame projecten opstarten. Bijvoorbeeld vanuit de Green Capital Challenges, Kleurrijk Nijmegen, scholen en wijkgroepen. We vinden het belangrijk om deze initiatieven “van onder op” te helpen realiseren. Zij zorgen heel concreet in de directe omgeving van onze inwoners, ondernemers en organisaties voor verduurzaming en leefbaarheid. Bovendien creëren ze bewustzijn, enthousiasme en meer draagvlak voor de grote duurzame opgaven waar we als stad voor staan. Daarom maken we, binnen het programma Duurzaamheid, € 300.000,- vrij voor deze “Duurzaamheid in actie” projecten. Dat doen we door herbestemming van de vrijvallende middelen van het revolverend fonds voor duurzaamheidsleningen.

Dat de aandacht voor verduurzaming sterk groeit in stad en regio zien we ook in ons themajaar Nijmegen European Green Capital 2018. In de eerste maanden bleek de belangstelling en aandacht voor Green Capital nog groter dan we hadden verwacht. De grote belangstelling voor Green Capital biedt extra kansen voor (inter)nationale kennisdeling, versnelling van onze duurzame doelen en structurele economische inbedding. Dat vraagt wel om extra organisatiekracht (met name praktische ondersteuning van stedelijke initiatieven en samenwerkingsverbanden van lokaal tot internationaal niveau). Hiervoor maken we binnen het programma Duurzaamheid € 200.000,- vrij door herprioritering.

Nijmegen Green Capital kent een grote dynamiek. Samenwerkingskansen en sponsormogelijkheden dienen zich soms heel snel en heel kort aan. Door te sturen op nulsaldo voor het programma Duurzaamheid, in plaats van de gebruikelijke sturing op exacte lasten en baten, kunnen we effectief met die dynamiek omgaan. We kunnen sponsoring en co-financiering door externe partijen benutten zonder eerst de projectbegroting telkens opnieuw vast te hoeven stellen. Alle uitgaven blijven op deze manier wel volledig gedekt door projectbudget, sponsoring of co-financiering.

Voorstel

1. Uit het revolverend fonds voor duurzaamheidsleningen vrijvallende middelen à € 300.000 eenmalig herbestemmen voor het stimuleren van laagdrempelige, publieksgerichte, praktische duurzaamheidsprojecten “Duurzaamheid in actie”, binnen het product Klimaat en Energie (P15-04-4) van programma Duurzaamheid.
2. Uit het programma Duurzaamheid € 200.000 extra te reserveren voor Nijmegen Green Capital. Deze budgetuitbreiding dekken met verschuiving binnen programma Duurzaamheid.
3. Voor de duur van het project Green Capital de financiële kaders en voortgangsbewaking aanpassen aan de dynamiek van het project door te sturen op het uiteindelijke nulsaldo van baten en lasten van het programma Duurzaamheid.
4. Begrotingswijziging BW-01638 vaststellen.

Aanleiding

In Nijmegen zien we steeds meer organisaties en inwoners die laagdrempelige, publieksgerichte, duurzame projecten opstarten. Bijvoorbeeld vanuit de Green Capital Challenges, Kleurrijk Nijmegen, scholen en wijkgroepen. Voorbeelden hiervan zijn kinderen die als wijkreporters op zoek gaan naar praktische manieren van duurzaam handelen en een pubquiz over duurzaamheid die door de wijken trekt, maar ook initiatieven van inwoners die hun wijk vergroenen, bijvoorbeeld aansluitend op de 'Operatie Steenbreek'. We zijn in dit verband ook heel blij met de initiatieven voor projecten van "Kleurrijk Groen", een welkome aanvulling voor Nijmegen. We vinden het belangrijk om deze initiatieven "van onder op" te helpen realiseren. De acties van al die partijen vormen een belangrijke, groeiende basis voor de grote opgaven op het gebied van verduurzaming en leefbaarheid waar we als stad voor staan. Ze creëren bewustzijn, enthousiasme en draagvlak, juist ook omdat ze niet vanuit het stadhuis, maar de stad zelf komen. Deze beweging willen we daarom in de komende jaren, daar waar dat nodig en nuttig is, intensiever ondersteunen en verder verbreden.

Het Green Capital themajaar is inmiddels, na intensieve voorbereiding en een succesvolle start (Duurzaamheidsfestival De Wondertuin in Museum Valkhof en de Handover ceremony in de Stevenskerk), ook enkele maanden succesvol op streek. In een paar maanden zijn al meer dan 80 grote en kleine evenementen georganiseerd met een scope die varieert van lokaal tot internationaal niveau. Ongeveer de helft daarvan met een algemeen duurzaam karakter en de andere helft met een specifiek Green Capital thema. Bijvoorbeeld het GEA jaarcongres, het binnenvaartcongres Ports and the City en de groene editie van het Go Short filmfestival, maar ook duurzaamheidscafés, de 6000 overal in Nijmegen geplante bomen van de Boomfeestdag, de stadsconferentie van Kleurrijk Groen, meer dan 10 eco-schools en steeds meer groene schoolpleinen in Nijmegen, initiatieven van religieuze gemeenschappen zoals de Ontmoetingskerk, ontvangsten van diverse groepen en delegaties (in de eerste helft van 2018 al 13 internationale en 6 binnenlandse werkbezoeken), de Green Capital Challenges én de opening van het Green Capital bezoekerspaviljoen. Het bezoekerspaviljoen (dagelijks geopend van 12 tot 17 uur, gerund door circa 30 vrijwilligers) trekt 500 bezoekers per week, waarvan 40% uit het buitenland, en de belangstelling voor de excursieroutes en het informatiemateriaal is groot.

De gebruikelijke sturing op exacte lasten en baten wringt enigszins met de dynamiek van het Green Capital project. Snelheid en handelingsvrijheid zijn af en toe nodig om de dynamiek goed op te kunnen vangen en kansen voor sponsoring en het naar Nijmegen halen van evenementen te kunnen benutten. Anders gezegd: diverse evenementen en congressen kunnen alleen doorgang vinden als er harde financiële toezeggingen zijn gedaan door externe partners, zodat alle uitgaven voor Green Capital gedekt zijn en blijven door sponsoring, co-financiering of projectbudget.

Beoogde impact

Door de budgetten, financiële kaders en voortgangsbewaking binnen het programma Duurzaamheid aan te passen waarborgen we de succesvolle uitvoering van Nijmegen European Green Capital 2018.

Helpen realiseren van projecten van Kleurrijk Groen, Green Capital Challenges en andere initiatieven om onze stad te verduurzamen.

Argumenten

1. Uit het revolverend fonds voor duurzaamheidsleningen vrijvallende middelen à € 300.000 eenmalig herbestemmen voor projecten "Duurzaamheid in actie".

1.1. Door middelen te bestemmen voor het stimuleren van laagdrempelige, publieksgerichte, praktische duurzaamheidsprojecten ("Duurzaamheid in actie"), brengen we duurzaam gedrag ook binnen handbereik voor doelgroepen waarvoor dat niet vanzelfsprekend is, stimuleren we verduurzaming dichtbij en vanuit inwoners en dragen we indirect bij aan het realiseren van de grote opgaven als het gaat om een duurzame, leefbare stad.

1.2. De gelden voor de eerste duurzaamheidsleningen waren afkomstig van de opbrengst van de verkoop van de Grondbank GMG. Inmiddels trekken we voor de duurzaamheidsleningen, tegen een laag rentetarief, vreemd vermogen aan. Door de aflossing van de eerste leningen is er op dit moment, binnen het product Klimaat en Energie (P15-04-4), een herbestembaar saldo beschikbaar van € 300.000. Het nu vrijkomende saldo van de duurzaamheidsleningen is niet expliciet gelabeld aan deze leningen, maar wel aan duurzaamheid. Herbestemming van dit saldo heeft geen invloed op het huidige budget voor lopende en toekomstige duurzaamheidsleningen.

2. Uit het programma Duurzaamheid € 200.000 extra te reserveren voor Nijmegen Green Capital.

2.1 We kunnen op dit moment niet uitgaan van een generieke rijksbijdrage voor Green Capital. Met een extra gemeentelijke impuls van € 200.000 verwachten we ook onze Green Capital partners te kunnen stimuleren tot extra bijdragen. Daarmee kunnen we de belangrijkste kansen die zich nu vanuit Green Capital aandienen effectief benutten.

2.2. De investeringen in het Green Capital jaar renderen en kennen een aanzienlijke multiplier: het gezamenlijke projectbudget van gemeente en provincie van circa € 2,5 miljoen leidt tot een economische waarde van Green Capital activiteiten van naar schatting zo'n € 10 miljoen, gebaseerd op een indicatieve waardering van de inzet van andere partijen voor diverse Green Capital activiteiten en aan Green Capital aangepaste programmaonderdelen.

2.3. De extra investering voor Green Capital kan gedekt worden binnen de begroting voor het programma Duurzaamheid door € 200.000 te verschuiven binnen het product Klimaat en Energie (P15-04-4). De verschuiving volgt uit herprioritering van activiteiten en projecten. Daarnaast zijn subsidies verworven voor projecten als het Loket Duurzaam Wonen en wijkaanpak energietransitie, die we anders volledig zelf hadden moeten bekostigen. In alle gevallen betreft het inzet die inhoudelijk past in het programma Duurzaamheid én de Green Capital thema's.

3. Voor de duur van het project Green Capital de financiële kaders en voortgangsbewaking aanpassen aan de dynamiek van het project door te sturen op het uiteindelijke nulsaldo van baten en lasten van het programma Duurzaamheid.

3.1. Het project Green Capital kent, onder meer vanwege de zeer uiteenlopende vormen van samenwerking met tientallen verschillende partners, een grote dynamiek. Samenwerkingskansen en sponsormogelijkheden dienen zich soms heel snel én heel kort aan. Onze gebruikelijke financiële kaders en voortgangsbewaking zijn niet afgestemd op dit soort dynamiek, vooral omdat we sturen op exacte lasten en baten. Door, voor de duur van het project Green Capital, te sturen op het uiteindelijke nulsaldo van baten en lasten van het programma Duurzaamheid, in plaats van de specifieke baten en lasten zelf,

kunnen we sneller inspringen op kansen en mogelijkheden. We kunnen sponsoring en co-financiering door externe partijen benutten zonder eerst de projectbegroting telkens opnieuw vast te hoeven stellen. Alle uitgaven blijven op deze manier wel volledig gedekt door projectbudget, sponsoring of co-financiering.

4. Begrotingswijziging BW-01638 vaststellen.

4.1. Met begrotingswijziging BW-01638 worden de voorgestelde aanpassingen in de gemeentebegroting verwerkt.

Kanttekeningen

2.1. Onze intensieve lobby voor een substantiële generieke rijksbijdrage aan Nijmegen EGC 2018 is in december 2017 uitgemond in het, samen met diverse Raadsleden, aanbieden van een petitie aan de vaste Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat. De Tweede Kamer heeft daarop een motie van de heer Jetten aangenomen, die de regering oproept om in het eerste kwartaal van 2018 op alle vijf Green Capital thema's met Nijmegen te overleggen over bijdragen. Dit overleg is nauwelijks gevoerd, maar de Minister heeft de Tweede Kamer inmiddels geantwoord op de motie. Een generieke rijksbijdrage ligt niet in het verschiet, maar het Ministerie van EZ&K heeft, per brief aan de Tweede Kamer d.d. 29 mei 2018, aangegeven substantieel te willen bijdragen aan enkele specifieke programma-onderdelen. Deze toezeggingen moeten nog concreet ingevuld worden.

Financiën

De vrijvallende middelen uit het fonds voor duurzaamheidsleningen worden binnen het product Klimaat en Energie (P15-04-4) van het programma Duurzaamheid expliciet bestemd voor het stimuleren van laagdrempelige, publieksgerichte, praktische duurzaamheidsprojecten "Duurzaamheid in actie".

De herprioritering van activiteiten en projecten vindt plaats binnen het product Klimaat en Energie (P15-04-4). De gemeentelijke bijdrage aan basisbegroting voor het project Green Capital stijgt hierdoor met € 200.000 naar € 1,64 miljoen.

Vervolg

Na instemming met dit voorstel passen we de budgetten van het programma Duurzaamheid aan. We investeren in de projecten "Duurzaamheid in actie".

Verder informeren we onze Green Capital partners over onze extra investering in het project Green Capital en pakken we de organisatie op van aanvullende programma-onderdelen (o.a. aanvullende praktische ondersteuning van initiatieven en samenwerkingsverbanden op lokaal, regionaal en internationaal niveau, begeleiden van groepen, internationale kennisuitwisseling met alle Green Capital steden voor de VN-klimaatconferentie in Katowice, slotevenement).

Communicatie, participatie en evaluatie voeren we uit conform eerdere besluiten. Medio 2019 sturen we de Raad een verantwoordingsrapportage over Green Capital, met daarin de verantwoording van gerealiseerde doelen en bestedingen.

Bijlagen

Begrotingswijziging BW-01638.